

Sosiaalialan osaamiskeskukset yhteispelin rakentajina

1.10.2014 Helsinki, Eduskunta/Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Tarja Kauppila, johtaja, ISO

Kehittämisen välttämätön, ei vielä riittävä ehto

- Jokainen ammattilainen velvollinen kehittämään omaa työtään, ei tarvetta erillisille tukiresursseille?
- Vrt. jokainen kansalainen velvollinen huolehtimaan omasta terveydestään, ei tarvetta erillisille terveydenhuollon/sairaanhoidon resursseille?

Vai sittenkin niin, että yksilön oma panos on välttämätön, ei kuitenkaan vielä riittävä ehto tavoitteiden saavuttamiseksi. Työn kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa on pitkälti ”joukkuelaji”. Yhteistä työtä ja tukea kehittämistyölle tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa.

Carpe Diem!

– olet näemmä elossa,
tulevaisuus on huikea
yhteinen tehtävämme...

Osket lakisääteinen yhteistyörakenne

- Kuntien sosiaalihuollosta kehittäjät/suunnittelijat ”säästettiin ulos” viime laman aikaan, eikä käytettävissä ollut laajempaa aluevastuuta kantavia tahoja (vrt. terveydenhuollossa kansanterveystyön kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit). HUOM! On tärkeää, että talouden kurimuksessa ei toisteta vastaavaa virhettä!
- Osket voivat muodostaa kunkin toimialueen kunnat ja kuntayhtymät yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden sote-oppilaitosten, maakunnan liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja yritysten sekä muiden sote-alalla toimivien tahojen kanssa.
- Toimintaa tukee asetuksella määritelty valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta, jossa edustutettuina STM, OKM, THL, Suomen Kuntaliitto, sosiaalialan valtakunnalliset järjestöt, sosiaalialan oppilaitokset, aluehallintovirastot ja osket.

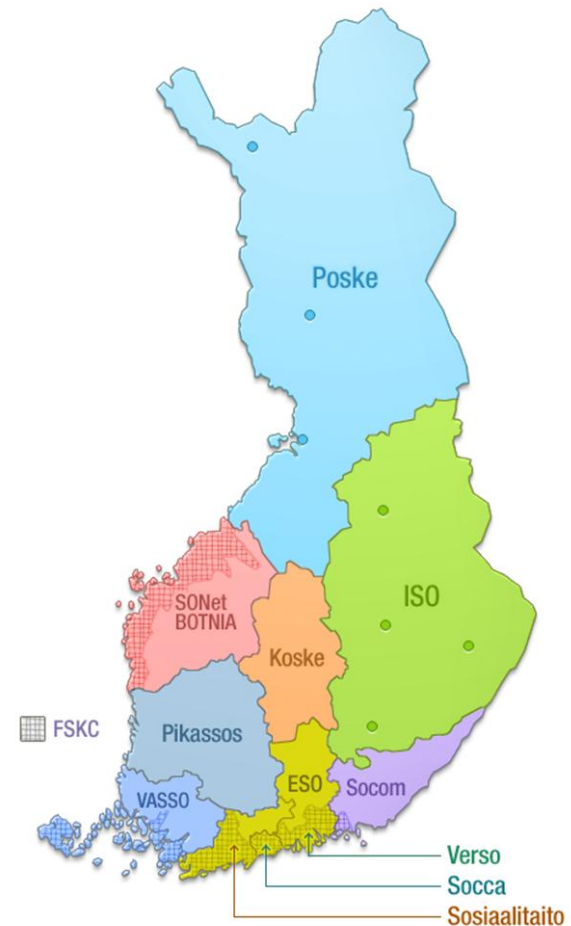
Vaativat lakisääteiset tehtävät, osken toimialueellaan turvattava:

- 1) Sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
- 2) Peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
- 3) Sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys
- 4) Sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen sekä
- 5) muiden (1 §: 1 momentin tavoitetta palvelevien) tehtävien toteutuminen
- 6) valtakunnallista väestöpohjaa ja erityisosaamista edellyttävien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen (työnjako näissä nvakunnassa sovitusti)

Erityisen valtionavustuksen saaneita tehtäviä ovat esimerkiksi saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioon ottaminen sekä pohjoismaisten yhteistyöverkostojen luominen.

Oskejen toimialueet ja keskukset (11)

- Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnat: **Socca, Sosiaalitaito ja Verso**
- Varsinais-Suomen maakunta: **VASSO**
- Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat: **Socom**
- Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan maakunnat: **Pikassos**
- Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat: **SONet BOTNIA**
- Keski-Suomen maakunta: **Koske**
- Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnat: **ISO**
- Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnat: **Poske**
- Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, jonka toimialue koko maa: **FSKC**

Kyllä taittuu...Osket duunissa 1.(4)

- Poske: virtuaalinen sote-palvelukeskus (kuvapuhelimella), asiakaskehittäjätoiminta, maakunnalliset toimintamallit eri substansseissa, alueellinen hyvinvointitieto, saamenkielisten palvelujen kehittämisen erityistehtävä
- SONet BOTNIA: alueellinen tiedontuotanto hyvinvointi- ja sosiaalialalta, vahvat toimijakumppanuudet sosiaalialalla ja monialaisesti, pohjoismainen kehittämissyhteistyön erityistehtävä
- ISO: sosiaalialan tiedonhallinta, ikäosaaminen, vahvat asiantuntijaverkostot maakunnissa, sosiaalialan kehittämissyhteistyön monikanavainen viestintä

Kyllä tahtuu...Osket duunissa 2. (4)

- Koske: kuntarajat ylittävä sosiaalihuollon kehittäjä, sosiaalipoliittinen toimija, sosiaaliasiamiestoiminta, erityispalvelujen kehittäjä ja tuottaja
- Pikassos: kuntien kehittämistoiminnan maakunnallinen aikaansaaja, sosiaalityön kehittäjä
- Verso: maakunnalliset sosiaalialan verkostot, ongelmien ehkäisy: puheeksiottamisen malli (päihde- ja mielenterveystyö, lähisuhde- ja perheväkivalta, ongelmapelaaminen), kokemusasiantuntijamallit

Kyllä tahtuu...Osket duunissa 3. (4)

- Sosiaalitaito: tutkimukset ja selvitykset (palvelujen tila, kansalaisten kokema hyvinvointi ja kokemukset palveluista), palveluprosessien kehittäminen ja yhdenmukaistaminen, kv-toiminta
- Socca: sosiaalialan asiakastyön käytäntöjen kehittäminen tutkimus- ja koulutusavusteisesti (Praksis-toiminta), ikäihmisten palvelujen kehittämisverkosto pääkaupunkiseudulla (GeroMetro), rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen (Peliklinikka)
- Socom: asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet yhdessä yksityinen, julkinen ja kolmas sektori, alueyhteistyön edistäjä ja toimijaverkoston kokoaja, tutkimustiedon soveltaja ja välittäjä

Kyllä tahtuu...Osket duunissa 4. (4)

- Vasso: kuntalaisten hyvinvointia koskeva tiedontuotanto, palvelujen suunnittelun ja kehittämisen tuki, palvelumuotoilu
- FSKC: lasten, nuorten, perheiden palvelujen tutkimus ja kehittäminen, ruotsinkieliset palvelut erityistehtävänä

Oskejen roolia

- Sosiaalipoliittinen/yhteiskunta-poliittinen näkökulma
- Sosiaalialan/hyvinvoinnin asiantuntijuus tutkimus-, koulutus- ja kehittämisyhteistyössä
- Laajasti eri tahot mukaan kutsuva, neutraali organisaattori, koordinaattori ja tukija, systemaattisuudesta ja jatkuvuudesta huolehtija monitoimijaisessa yhteistyössä
- Välittäjä: tieto, taito, tahto, tavoitteet ja tulokset

Perustoiminnan rahoitus

- Valtionavustus
 - vuonna 2013 koko maahan 3,5 milj. euroa
 - vuonna 2014 koko maahan 3,0 milj. euroa
 - vuonna 2015 koko maahan 2,0 milj. euroa??!

Perustoiminnan rahoitus heijastuu suoraan koko toiminnan resursointiin ja volyymiin:

3 miljoonan euron perustoiminnalla saavutetaan yli 9 miljoonan euron kokonaistoiminta!

Panosta tulevaisuuteen

- *”Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta esittää, että sosiaalialan osaamiskeskusten talousarvioleikkauksen sijasta osaamiskeskusten, perusterveydenhuollon yksiköiden ja STM:n kesken laaditaan yhteinen suunnitelma vuoteen 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon strategista ja tehokasta toteutusta tukevalle kehittämisrakenteelle.”*

– Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta 15.9.2014

Sote-järjestämislakiluonnos (18.8.14)

32 §

Kehittämistoiminta sosiaali- ja terveysalueella

- Sosiaali- ja terveysalue vastaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä ja osaamisen vahvistamisesta sekä alue- ja organisaatorajat ylittävästä kehittämisyhteistyöstä. Lisäksi sosiaali- ja terveysalue päättää yhtenäisestä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisrakenteesta alueellaan sekä tuottamisvastuussa olevissa kunnissa ja kuntayhtymissä.

Toimiva kehittämisrakenne

- Lakisääteinen toimintamandaatti oltava
- Selkeä päätarkoitus, konkreettinen rooli ja konkreettiset tehtävät
- Kehitettävän toiminnan kannalta mielekäs toiminta-alue (yhteensovitus sote-uudistuksen aluejakojen kanssa)
- Tehtäviin nähden kohtuullinen perusrahoitus jatkuvuuden ja sitoutumisen varmistamiseksi
- Riittävä, osaava henkilöstö ja johto
- Hallinto aidosti käytännön aluetoimintaa ja yhteistyötä eri tahojen kanssa tukeva, joustava, ketterä, ei turhaa byrokratiaa, vetovoimainen työnantajajuus koko maassa

Kiitos mielenkiinnostasi

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

www.isonet.fi

Yhteyksiin!

tarja.kauppila@isonet.fi

+358 44 754 3333